

וְעֹלָמָא עַל דָּא קָיִמָא. אֲמַרִי קַמִּיָּה מְלֵאכֵי עֲלָאֵי,
רַבּוֹן עֲלָמָא הָא פְּלִנְיָא דְאֲכִיל וְרַוֵּי וַיְכִיל לְמַעְבַּד
טִיבוּ עִם מְסַכְנֵי וְלֹא יְהִיב לֹון מִיְדֵי. אֲתֵי הֵהוּא
מְקַטְרְגָא וְתַבַּע רִשׁוֹ וְרַדְף אֲבַתְרִיָּה דְהֵהוּא בַר נָשׁ.

מָאן לֹן בְּעֹלָמָא גְדוֹל מֵאַבְרָהָם דְּעַבַּד טִיבוּ לְכָל
בְּרִיִּין. בְּיוֹמָא דְעַבְד מִשְׁתִּיָּיא, מַה כְּתִיב,
(בראשית כא) וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד וַיִּגְמַל, וַיַּעַשׂ אַבְרָהָם מִשְׁתָּה
גְדוֹל בְּיוֹם הַגְּמִל אֶת יֶצְחָק. עַבַּד אַבְרָהָם מִשְׁתִּיָּיא
וְקָרָא לְכָל רַבְרַבֵּי דְרָא לְהֵהִיא סְעוּדָתָא. וְתַנִּינֵן בְּכָל
סְעוּדָתָא דְחַדְוָה, הֵהוּא מְקַטְרְגָא אָזִיל וְחָמֵי אֵי
הֵהוּא בַר נָשׁ אֲקָדִים טִיבוּ לְמְסַכְנֵי, וּמְסַכְנֵי בְּבֵיתָא,
הֵהוּא מְקַטְרְגָא אֲתַפְרֵשׁ מֵהֵהוּא בֵּיתָא וְלֹא עָאֵל
תַּמּוֹן, וְאֵי לָאו עָאֵל תַּמּוֹן. וְחָמֵי עַרְבוּבֵיָא דְחַדְוָה
בְּלֹא מְסַכְנֵי וּבְלֹא טִיבוּ דְאֲקָדִים לְמְסַכְנֵי, סָלִיק

לשון הקודש

חסד לְכָל הַבְּרִיּוֹת. בְּיוֹם שְׁעֵשָׂה מִשְׁתָּה
מַה כְּתוּב? (בראשית כא) וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד וַיִּגְמַל
וַיַּעַשׂ אַבְרָהָם מִשְׁתָּה גְדוֹל בְּיוֹם הַגְּמִל
אֶת יֶצְחָק. עָשָׂה אַבְרָהָם מִשְׁתָּה וְקָרָא
לְכָל גְּדוֹלֵי הַדּוֹר לְאוֹתָהּ סְעוּדָה. וְלְמַדְנֹג,
בְּכָל סְעוּדַת שְׂמֵחָה אוֹתוֹ מְקַטְרֵג הוֹלֵךְ
וְרוֹאֵה. אִם אוֹתוֹ אָדָם הַקָּדִים חֶסֶד
לְעַנְיִים וְהַעֲנִיִּים בְּבֵית - אוֹתוֹ מְקַטְרֵג
נִפְרָד מֵאוֹתוֹ בֵּית וְלֹא נִכְנַס שָׁם. וְאִם לֹא

רַחֲמִיָּד עַל בְּנֵי־דָא אָמַר לְהֵם: וְכִי הָעוֹלָם
לֹא עֲשִׂיתִיהוּ אֵלָא עַל חֶסֶד, שְׂכַתוּב
(תהלים פט) אֲמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה, וְהָעוֹלָם
עַל זֶה קִיָּם. אוֹמְרִים לְפָנָיו הַמְּלֹאכִים
הָעֲלִיוֹנִים: רַבּוֹן הָעוֹלָם, הָרִי פְּלוּנֵי שְׂאֵבֵל
וְשְׁתָּה וַיְכֹוֹל לַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם הָעַנְיִים וְלֹא
נָתַן לְהֵם דְּבַר. בָּא אוֹתוֹ מְקַטְרֵג וּמִבְּקַשׁ
רְשׁוּת, וְרַדְף אַחַר אוֹתוֹ אִישׁ.

מִי לָנוּ בְּעוֹלָם גְּדוֹל מֵאַבְרָהָם שְׁעֵשָׂה

לְעֵילָא וּמְקַטְרָנָא עֲלֵיהּ.

אֲבָרְהָם בֵּינוּן דְּזַמִּין לְרַבְרַבֵּי דְרָא, נַחַת מְקַטְרָנָא
 וְקָם עַל פִּתְחָא בְּגוּוֹנָא דְמַסְכְּנָא וְלֹא הָוָה
 מָאן דְּאַשְׁנַח בֵּיהּ. אֲבָרְהָם הָוָה מִשְׁמַשׁ לְאַנּוּן מַלְכִין
 וְרַבְרַבִּין. שָׂרָה אוֹנִיקַת בְּנִין לְכַלְחוּ, דְּלֹא הָוּוּ מְהַמְנִין
 כַּד אִיהִי אוֹלִידַת אֶלָּא אָמְרוּ אֲסוּפֵי הוּא וּמִן שׁוּקָא
 אִיבִיאוּ לֵיהּ. בְּנִין כַּד אֲתִין בְּנֵיהּוּ בְּהַדִּייהוּ וְנַטְלַת
 לֹון שָׂרָה וְאוֹנִיקַת לֹון קָמִייהוּ. הָדָא הוּא דְכַתִּיב,
 (בראשית כא) **מִי מַלְל** (דף יא ע"א) **לְאֲבָרְהָם הַיְנִיקָה בָּנִים שָׂרָה,**
בָּנִים וְדָאִי. וְהָהוּא מְקַטְרָנָא עַל פִּתְחָא. אָמְרָה צְחוק
עָשָׂה לִי אֱלֹהִים.

מִיָּד סָלִיק הַהוּא מְקַטְרָנָא קָמִי קַדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא
וְאָמַר לֵיהּ רַבּוֹן עֲלֵמָא אַתְּ אָמְרַתְּ אֲבָרְהָם

לשון הקודש

הוא, וְהִבִּיאוּ אוֹתוֹ מִן הַשּׁוּק. מִשּׁוּם כַּד
 הִבִּיאוּ אֶת בְּנֵיהֶם עִמָּם, וְנַטְלָה אוֹתָם
 שָׂרָה וְהִינִיקָה אוֹתָם לְפָנֶיהֶם. זֶהוּ שְׂפַתוֹב
 (ש) מִי מַלְל לְאֲבָרְהָם הַיְנִיקָה בָּנִים שָׂרָה.
 בָּנִים וְדָאִי. וְהַמְקַטְרָג הַהוּא עַל הַפֶּתַח.
 אָמְרָה שָׂרָה, צְחוק עָשָׂה לִי אֱלֹהִים.

מִיָּד עֵלָה הַמְקַטְרָג הַהוּא לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, וְאָמַר לוֹ: רַבּוֹן הָעוֹלָם, אַתְּהָ
 אָמְרַתְּ אֲבָרְהָם אוֹתְבִי, עָשָׂה סְעוּדָה וְלֹא

– נִכְנַס לְשֵׁם וְרוּאָה עַרְבוּבִיָּה שֶׁל שְׂמֵחָה
 בְּלִי עֲנִיִּים וּבְלִי חֶסֶד שֶׁהַקְּדִים לְעֲנִיִּים,
 עוֹלָה לְמַעְלָה וּמְקַטְרָג עָלָיו.

בֵּינוּן שֶׁהַזְּמִין אֲבָרְהָם אֶת גְּדוּלֵי הַדּוֹר,
 יָרַד הַמְקַטְרָג וְעָמַד עַל הַפֶּתַח כְּמוֹ עָנִי,
 וְלֹא הָיָה מִי שִׁישְׁגִּיחַ בּוֹ. אֲבָרְהָם הָיָה
 מִשְׁמַשׁ אֶת אוֹתָם הַמְּלָכִים וְהַגְּדוּלִּים.
 שָׂרָה הַיְנִיקָה בָּנִים לְכָלָם, שְׁלֹא הָיוּ
 מֵאֲמִינִים בְּשֶׁהוֹלִידָהּ, אֶלָּא אָמְרוּ, אֲסוּפֵי

אֹהֲבֵי, עֶבֶד סְעוּדָתָא וְלֹא יְהֵב לָךְ מִיְדֵי, וְלֹא לְמִסְכְּנֵי, וְלֹא קָרִיב קְדָמְךָ אֲפִילוּ יוֹנָה חַד. וְתוֹ אֲמַרְת שָׂרָה דְחֵיבַת בָּהּ. אֲמַר לִיה קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא מָאן בְּעֵלְמָא כְּאַבְרָהָם. וְלֹא זֶה מִתְפָּן, עַד דְּבִלְבַל כָּל הַהִיא חֲדוּתָהּ, וּפְקִיד קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְמַקְרַב לְיִצְחָק קַרְבָּנָא, וְאַתְגִּזֵּר עַל שָׂרָה דְתַמּוּת עַל צַעְרָא דְבָרָה. כָּל הַהוּא צַעְרָא גָּרִים, דְּלֹא יְהֵיב מִיְדֵי לְמִסְכְּנֵי.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר מָאִי דְכָתִיב, (ישעיה לח) **וַיִּסַּב חֲזַקְיָהוּ פָּנָיו אֶל הַקִּיר וַיִּתְפַּלֵּל אֶל יְיָ. תָּא חֲזִי, כְּמָה הוּא חֵילָא תְּקִיפָא דְאוּרִייתָא, וְכְמָה הוּא עֲלָאָה עַל כְּלָא. דְּכָל מָאן דְּאַשְׁתַּדֵּל בְּאוּרִייתָא לָא דְחֵיל מַעֲיִלָּאִי וּמִתְתַּאֲוִי. וְלֹא דְחֵיל מְפֻרְעִין בִּישִׁין דְּעֵלְמָא. בְּגוֹן דְּאִיהוּ אֶחִיד בְּאִילָנָא דְחֵי וַיִּלִּיף מִיְנֵיהּ בְּכָל יוֹמָא.**

לשון הקודש

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, מהו שכתוב (ישעיה לח) **וַיִּסַּב חֲזַקְיָהוּ פָּנָיו אֶל הַקִּיר וַיִּתְפַּלֵּל אֶל יְיָ** – בא תראה כמה הוא הכבד החזק של התורה וכמה הוא עליון על הכל. שכל מי שמשתדל בתורה, לא פוחד מעליונים ותחתונים, ולא פוחד מחלאים רעים של העולם, משום שהוא אחוז בעץ החיים ולומד מסנו בכל יום.

נתן לך דבר ולא לעניים, ולא הקריב לפניך אפילו יונה אחת. ועוד, אמרה שרה שצחקת בה. אמר לו הקדוש ברוך הוא: מי בעולם כאברהם? ולא זו משם עד שבלבל כל אותה שמחה, וצוה הקדוש ברוך הוא להקריב את יצחק קרבן, ונגזר על שרה שתמות על צער בנה. כל אותו הצער גרם שלא נתן דבר לעניים.

דָּהָא אֲזִרִיתָא תּוֹלִיף לְבַר נָשׁ לְמִיזַל בְּאַרְחָ קְשׁוּמַ. תּוֹלִיף לִיָּה עֵיטָא חִיךְ יְתוּב קַמִּי מְאַרְיָה לְבַטְלָא הֵהוּא גְזֵרָה. דְּאַפִּילוּ אֲתַגְזֹר עֲלִיָּה דְלָא יִתְבַטֵּל הָאִי גְזֵרָה, מִיַּד אֲתַבְטֵל וְאַסְתָּלַק מִנִּיָּה וְלָא שְׂרִיא עֲלִיָּה דְבַר נָשׁ בְּהָאִי עֲלִמָּא. וּבְגִין כֶּךָ בְּעִי לִיָּה לְבַר נָשׁ לְאַשְׁתְּדִלָּא בְּאַזְרִיתָא יִמְמָא וְלִילִי וְלָא יִתְעַדִּי מִינָה הָדָא הוּא דְכְתִיב (יְהוֹשֻׁעַ א) וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה. וְאִי אֲתַעֲדִי מִינָה דְאַזְרִיתָא אִו אֲתַפְרֵשׁ מִינָה בְּאַלּוּ אֲתַפְרֵשׁ מֵאַיִלְנָא דְחַיִּי.

תָּא חַיִּי, עֵיטָא לְבַר נָשׁ, כִּד אִיְהוּ סָלִיק בְּלִילִיאַ עַל עֲרִסִיָּה בְּעִי לְקַבְלָא עֲלִיָּה מִלְּבוֹתָא דְלַעִילָא בְּלִבָּא שְׁלִים וְלֹאקְדָּמָא לְמַמְסַר קַמִּיָּה פְקִדוֹנָא דְנַפְשִׁיָּה וּמִיַּד אֲשַׁתְּזִיב מִכָּל מַרְעִין בִּישׁוּן וּמִכָּל רוּחִין בִּישׁוּן וְלָא שְׁלִטִין עֲלִיָּה. וּבְצַפְרָא קָם

לשון הקודש

(יְהוֹשֻׁעַ א) וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה. וְאִם סָר מִן הַתּוֹרָה אִו נִפְרָד מִמֶּנָּה, כְּאַלּוּ נִפְרָד מֵעֵין הַחַיִּים.

בא רָאָה עֵצָה לְאַדָּם – כְּשֶׁהוּא עוֹלָה בְּלִילָה עַל מִטָּתוֹ, צְרִיךְ לְקַבֵּל עָלָיו אֶת הַמְּלָכוּת שֶׁלְמַעֲלָה בְּלֵב שְׁלֵם וּלְהַקְדִּים לְמַסַּר לְפָנָיו אֶת פְּקִדוֹן נַפְשׁוֹ, וּמִיַּד נִצּוֹל מִכָּל הַמַּחְלוֹת הָרָעוֹת וּמִכָּל הַרוּחוֹת

שְׁחָרִי הַתּוֹרָה מְלַמֶּדֶת אָדָם לְלַבֵּת בְּדַרְךְ אֱמֶת, תִּלְמֵד אוֹתוֹ עֵצָה אֵיךְ יִשׁוּב לְפָנָיו רְבוּנוֹ לְבַטֵּל אֶת אוֹתָהּ הַגְּזֵרָה. שְׂאִפְלוּ אִם נִגְזַר עָלָיו שְׁלֵא תִתְבַטֵּל הַגְּזֵרָה הַזֶּה – מִיַּד מִתְבַטֵּלֶת וּמִסְתַּלֶּקֶת מִמֶּנּוּ וְלָא שׁוֹרָה עַל הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה. וּמִשׁוּם כֶּךָ צְרִיךְ הָאָדָם לְהַשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה יוֹמִים וְלַיְלֹת וְלָא יִסּוּר מִמֶּנָּה. זֶהוּ שְׂכַתוּב

מֵעַרְסִיָּה בָּעֵי לְבָרְכָא לְמַאֲרִיָּה וְלִמְיַעַל לְבֵיתֶיהָ
 וְלִמְסַנְדַּ קַמֵּי הַיְכָלִיָּה בְּדַחֲלוֹ סַנְיָא, וּבִתְרַן כֵּן יַצְלִי
 צְלוֹתֶיהָ וְיִסַּב עֵיטָא מֵאַנּוּן אֲבָהּוֹן קַדִּישֵׁין דְּכַתִּיב,
 וְאַנִּי בְּרַב חֲסֵדְךָ אָבוּא בֵּיתְךָ אֲשֶׁתְּחֹה אֶל
 הַיְכָל קַדְשְׁךָ בְּיִרְאַתְךָ. (תהלים ה)

הַכִּי אִיִּקְמוּהָ לָא לְבַעֵי לִיָּה לְבַר נָשׁ לְעֵאֲלָא לְבִי
 כְּנִישְׁתָּא אֶלָּא אִי אֲמַלִּיךְ בְּקַדְמִיתָא בְּאַבְרָהָם
 וַיִּצְחַק וַיַּעֲקֹב, כְּנִין דְּאַנּוּן תְּקִינּוּ צְלוֹתָא לְקַמֵּי קַדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב וְאַנִּי בְּרַב חֲסֵדְךָ אָבוּא
 בֵּיתְךָ, דָּא אֲבָרְהָם. אֲשֶׁתְּחֹה אֶל הַיְכָל קַדְשְׁךָ, דָּא
 וַיִּצְחַק. בְּיִרְאַתְךָ, דָּא יַעֲקֹב. וּבַעֵי לְאַכְלָלָא לֹון
 בְּרִישָׁא, וּבִתְרַן כֵּן יַעֲזֹל לְבִי כְּנִישְׁתָּא וַיַּצְלִי צְלוֹתֶיהָ.
 כְּדִין כְּתִיב, (ישעיה מו) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אַתָּה יִשְׂרָאֵל
 אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר.

לשון הקודש

בְּאַבְרָהָם וַיִּצְחַק וַיַּעֲקֹב, מִשּׁוּם שֶׁהֵם תְּקִינּוּ
 הַתַּפְלָה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ
 שְׂפָתַיב וְאַנִּי בְּרַב חֲסֵדְךָ אָבוּא בֵּיתְךָ –
 זֶה אֲבָרְהָם. אֲשֶׁתְּחֹה אֶל הַיְכָל קַדְשְׁךָ –
 זֶה יַעֲקֹב. בְּיִרְאַתְךָ – זֶה יַעֲקֹב. וַיִּצְחַק
 לְהַכְלִילֵם בְּרִישׁ, וְאַחַר כֵּן יִבְנֶם לְבֵית
 הַכְּנִסַּת וַיִּתְפַּלֵּל תַּפְלָתוֹ. אִזּוּ כְּתוּב (ישעיה
 מו) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ
 אֶתְפָּאֵר.

הַרְעוֹת וְלֹא שׁוֹלְטִים עָלָיו. וּבְבִקְרָא, כְּשֶׁקָּם
 מִמִּשְׁתָּו, צָרִיךְ לְבָרַךְ לְרַבּוֹנוֹ, וְלִהְבָּנֵם
 לְבֵיתוֹ, וְלִהְשַׁתְּחוֹת לְפָנֵי הַיְכָלוֹ בְּיִרְאַה
 רַבָּה, וְאַחַר כֵּן וַיִּתְפַּלֵּל תַּפְלָתוֹ. וַיִּקַּח
 עֵצָה מֵאוֹתָם הָאֲבוֹת הַקְּדוֹשִׁים, שְׂפָתַיב
 (תהלים ה) וְאַנִּי בְּרַב חֲסֵדְךָ אָבוּא בֵּיתְךָ
 אֲשֶׁתְּחֹה אֶל הַיְכָל קַדְשְׁךָ בְּיִרְאַתְךָ.
 כֵּן פְּרִשׁוּהָ, שְׁלֵא צָרִיךְ לְאַדָּם לְהַכְנִים
 לְבֵית הַכְּנִסַּת אֶלָּא אִם גַּמְלֵךְ בְּרִישׁוֹנָה

רַבִּי פִּינְחָס הָוּה שְׁכִיחַ קָמִי דְרַבִּי רַחֲוּמַאי בְּכוּף
יָפֵא דְגִנוּסָר. וְבַר נֶשׁ רַב וְקָשִׁישָׁא דִּיזְמִין הָוּה
וְעֵינָיו אֶסְתַּלְקוּ מִלְּמַחְמִי. אָמַר לְרַבִּי פִּינְחָס וְדַאי
שְׁמַעְנָא דִּיזְחָאי תְּבַרְנָא אִית לִיה מְרַגְלִית אַבְנִי טָבָא,
וְאֶסְתַּכְּלִית בְּנַהוּרָא דִּתְהִיא מְרַגְלִית נְפָקָא בְּנַהוּרוֹ
דְּשִׁמְשָׁא מְנַרְתִּיקָה וְנַהֲרָא כָּל עֲלָמָא. וְתַהוּא נַהוּרָא
קָאִים מִשְׁמַיָּא לְאַרְעָא וְנַהֲרִיר כָּל עֲלָמָא עַד דִּיתִיב
עֲתִיק יוֹמִין וְיִתִּיב עַל פְּרָסִיָּא כְּדָקָא יָאוּת. וְתַהוּא
נַהוּרָא כָּלִיל כֹּלָא בְּבִיתָךְ. וּמְנַהוּרָא דְאֶתְכֶלִיל
בְּבִיתָךְ. נֶפֶק נַהֲרִירוֹ דְקִיק וְזַעִיר וְנָפִיק לְבַר וְנַהֲרִיר
כָּל עֲלָמָא, זַכָּאָה חוּלְקָךְ. פּוּק בְּרִי, פּוּק, זִיל
אַבְתְּרִיה דִּתְהִיא מְרַגְלִית דְּנַהֲרִיר עֲלָמָא, דִּתְהִיא שְׁעֲתָא
קָיִמָא לָךְ.

נֶפֶק מִקַּמִּיה וְקָאִים לְמִיעַל בְּתַהוּא אַרְבָּא וְתַרִין

לשון הקודש

כָּל הָעוֹלָם עַד שִׁישֵׁב עֲתִיק הַיָּמִים וַיֵּשֶׁב
 עַל הַפְּסָא כְּרָאוּי. וְהָאוּר הָהוּא כָּלֵל הַכֹּל
 בְּבִיתָךְ, וּמִהָאוּר שְׁנַכְלַל בְּבִיתָךְ יֵצֵא
 אוֹר דְּכַן וְקָטָן, וַיֵּצֵא הַחוּצָה וְהָאִיר אֶת כָּל
 הָעוֹלָם. אֲשֶׁרֵי חֲלַקְךָ. יָצָא, בְּנִי, יָצָא, וְלָךְ
 אַחַר הַמְּרַגְלִית הַהִיא שְׁמַאֲרָה אֶת כָּל
 הָעוֹלָם, שְׁהַרֵי הַשְּׁעָה עוֹמְדַת לָךְ.
 יֵצֵא מִלְּפָנָיו וְעַמֵּד לְהַכְנִס לְאַנְיָה הַהִיא,

רַבִּי פִּינְחָס הָוּה מְצוּי לְפָנֵי רַבִּי רַחֲוּמַאי
בְּחוּף יָם כְּנַרְת, וְאַדָּם גְּדוֹל וְקָשִׁישׁ יָמִים
הָיָה, וְעֵינָיו פָּסְקוּ מִלְּרְאוּת. אָמַר לְרַבִּי
פִּינְחָס, וְדַאי שְׁמַעְתִּי שְׁלִיזְחָאי תְּבַרְנָנוּ יֵשׁ
מְרַגְלִית אַבְנִי טוֹבָה, וְהֶסְתַּכְּלִיתִי בְּאוּר
הַמְּרַגְלִית הַהִיא שִׁיּוּצָא בְּאוּר הַשְּׁמֶשׁ
מְנַרְתִּיקָה וְהָאִירָה אֶת כָּל הָעוֹלָם, וְאוּתוֹ
הָאוּר עַמֵּד מִן הַשָּׁמַיִם לְאַרְצָךְ וְהָאִיר אֶת

גוֹבְרִין בַּהֲדִיָּה. חָמָא תִּרִין צַפְרִין דְּהוּוּ אֲתִיִּין וְטָסִין
 עַל יַמָּא, רָמָא לֹון קָלָא וְאָמַר צַפְרִין צַפְרִין דְּאֲתוּן
 טָאסִין עַל יַמָּא, תְּמִיתוּן דּוּךְ דְּבַר יוֹחָאי תַּמָּן, אֲשַׁתְּהִי
 פּוֹרְתָא אָמַר, צַפְרִין צַפְרִין זִילוּ וְאֲתִיבוּ לִי. פָּרְחוּ
 וְאִזְלוּ, עָאלוּ בַּיַּמָּא וְאִזְלוּ לְהוּן. עַד דְּנַפְק, הָא אֲנִין
 צַפְרִין אֲתִיִּין וּבְפּוֹמָא דְּחָדָא מְנִיָּהוּ פְתָקָא חָדָא
 וּכְתִיב בְּגִזְוָה דְּהָא בַר יוֹחָאי נָפַק מִן מְעַרְתָּא וּרְבִי
 אֶלְעָזָר בְּרִיה. אֶזְל לְגַבִּיה וְאֲשַׁבַּח לִיה מְשִׁנָּא וְגוֹפִיה
 מְלִיָּא חִלּוּדִין. בָּכָה (דף יא ע"ב) בַּהֲדִיָּה וְאָמַר וּוִי דַּחְמִיתִךְ
 בְּכָךְ. אָמַר וּפָאָה חוּלְקִי דַּחְמִית לִי בְּכָךְ דְּאֶלְמָלָא
 לָא חֲמִיתָא לִי בְּכָךְ לָא הוּינָא בְּכָךְ

השלמה מההשמטות (סימן כג)

תָּא תָּזִי הָאִי הַר לִישָׁנָא דְּתַקִּיפּוּ הוּא. אֵינּוּן חָרִים
 לְעֵילָא וְאֵלִין צַדִּיקִים דְּאַחִידִן בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל
 וְאֶקְרוּן הַר צִיּוֹן חָרִים דְּסַחְרֵי יְרוּשָׁלַיִם בְּגִין דְּאֵינּוּן

לשון הקודש

יוֹחָאי יָצָא מִן הַמְעָרָה וּרְבִי אֶלְעָזָר בְּנוֹ.
 הִלְךְ אֵלָיו, וּמָצָא אוֹתוֹ מְשֻׁנָּה, וְגוֹפּוֹ מְלָא
 חִלְדִים. בָּכָה עִמּוֹ וְאָמַר: וַי שְׂרָאִיתִיךְ
 בְּכָךְ. אָמַר: אֲשֶׁרִי חִלְקִי שְׂרָאִית אוֹתִי
 בְּכָךְ. שְׂאֶלְמָלָא לָא רְאִיתִי אוֹתִי בְּכָךְ,
 לָא הוּיִיתִי בְּכָךְ.

בַּא רְאָה, הַהַר הַזֶּה, לְשׁוֹן קִשָּׁה הוּא.
 אוֹתָם חָרִים לְמַעְלָה, וְצַדִּיקִים הָאֵלוּ
 שְׂאֲחֻזִים בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, וְנִקְרְאִים הַר

וְשְׁנֵי גְבָרִים עִמּוֹ. רְאָה שְׁתֵּי צַפְרִים שְׁהִיוּ
 בָּאוֹת וְטָסוֹת עַל הַיָּם. חָרִים לְהֵם קוּל
 וְאָמַר: צַפְרִים צַפְרִים, שְׂאֲתֵן טָסוֹת עַל
 הַיָּם, הֲרִאִיתֶם אֶת הַמְּקוֹם שְׁשָׁם בַר
 יוֹחָאי? הַשְׁתָּהָה מְעַט, אָמַר: צַפְרִים
 צַפְרִים, לָכוּ וְהַשִּׁיבוּ אוֹתִי. פָּרְחוּ וְהִלְכוּ.
 נִכְנסוּ לַיָּם וְהִלְכוּ לְהוּן. עַד שְׁיָצָא, הִנֵּה
 אוֹתֵן צַפְרִים בָּאוֹת, וּבָפִי אַחַת מִהֵן
 פְתָקָה אַחַת, וּכְתוּב בְּתוֹכָהּ שְׂהֵנָה בַר

מְצוּיֵינִין וְאִמְרִין הָאֵי לְהָאֵי בְּסִטְרָא דִּיחֻדָּא (עובדיה א')
 לְשִׁפּוּט אֶת הַר עֵשׂוֹ דְקַטְרִינוּ מְקַטְרְנָא מְסִטְרָא
 דְשִׁמְאָלָא בְּהַהוּא זְמַנָּא (עובדיה א') וְהִיתָה לִּי תְּמִלּוּכָה.
 בְּקַדְמִיתָא אֶקְרִי מִמְּלַכָּה בְּגִין דִּינִקָּא לְתַרִין סִטְרִין
 לִימִינָא וְלְשִׁמְאָלָא. וְהִשְׁתָּא מְלוּכָה אֶקְרִי בְּגִין
 דִּינִקָּא לִימִינָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (הושע ב') וְאַרְשִׁתֶּיךָ
 לִי לְעוֹלָם. וּבְגִין דְגִלּוּתָא לֹא לְעוֹלָם הוּא דְהָא
 יִתְבָּא בְּגִלּוּתָא.

תָּא חַזִּי, דְסִמְיָךְ לִיָּה (זכריה י"ד) וְהִיָּה יִי לְמַלְךְ עַל כָּל
 הָאָרֶץ בְּיוֹם הַהוּא יְהִיָּה יִי אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד
 בְּגִין דְעַד הַשְׁתָּא כִּד יִשְׂרָאֵל בְּגִלּוּתָא שְׂכִינְתָּא עִמָּהוֹן
 וּמְלָכָא בְּלֹא מְטְרוֹנִיתָא לֹא מְלָכָא אִיהוּ. אֲבָל הַהוּא
 זְמַנָּא וְהִיָּה יִי לְמַלְךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בְּיוֹם הַהוּא יְהִיָּה
 יִי אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד. כִּד אֲתִדְבַקְתָּ שְׂכִינְתָּא בְּצַדִּיק

לשון הקודש

ובגלל שהגלות לא לעולם היא, שְׁהָרִי
 יושבת בגלות.

בַּא רְאָה, שְׁסִמּוּךְ לוֹ (זכריה יד) וְהִיָּה ה'ִ
 לְמַלְךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בְּיוֹם הַהוּא יְהִיָּה ה'ִ
 אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד. בְּגִלּוּל שְׁעַד עֲכָשׁוּ,
 בְּשִׂיִּשְׂרָאֵל בְּגִלּוּת - שְׂכִינָה עִמָּהֶם, וּמַלְךְ
 כְּלִי גְבִירָה אִינוּ מַלְךְ, אֲבָל אוֹתוֹ זְמַן,
 וְהִיָּה ה'ִ מַלְךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בְּיוֹם הַהוּא
 יְהִיָּה ה'ִ אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד. בְּשַׁנְדְּבַקְתָּ

ציון אותם הרים שְׁסָבִיב יְרוּשָׁלַיִם, בְּגִלּוּל
 שְׁהֵם מְצוּיֵינִים וְאוֹמְרִים זֶה לְזֶה בְּצַד
 הַיְחֻד (עובדיה א') לְשִׁפּוּט אֶת הַר עֵשׂוֹ,
 שְׁקַטְרוּג הַמְּקַטְרֵג מִצַּד הַשִּׁמְאָל. בְּאוֹתוֹ
 זְמַן, וְהִיתָה לְה'ִ תְּמִלּוּכָה. בְּהַתְחַלָּה
 נְקַרְאֵת מִמְּלַכָּה, מִשּׁוּם שְׁמִינִיקָה לְשַׁנִּי
 אֶדְדִּים - לִימִין וְלְשִׁמְאָל. וְעַכְשָׁו נְקַרְאֵת
 מְלוּכָה, בְּגִלּוּל שְׁמִינִיקָה לִימִין. זֶהוּ
 שְׁכִתּוּב (הושע ב) וְאַרְשִׁתֶּיךָ לִי לְעוֹלָם.

בְּדִין הוּא יְהוּדָא.

דְּהַכִּי אֹלִיפְנָא בְּרֹזָא דְקָרִית שְׁמַע דְּבַעֵי בְּרִנְשׁ
 לִיְחֵדָא לְמַאֲרִיָּה וְלִקְשָׁרָא קְשָׁרִין
 דְּמַהִימְנוּתָא בְּרַעִיּוּתָא דְלָבָא. וְכַד מָטִי לְאַחַד אַבְעֵי
 לִיָּה לְכַוּוֹנָא בְּא' סְתִימָא עֲתִיקָא (ס"א עמיקא) דְּכֻלָּא וְח'
 תַּמְנָא דְרַגִין עֲלָאִין מַחְכְּמָה עֲלָאָה עַד צַדִּיק. וְד'
 רַבְתָּא אֲתַדְבָּקוּתָא דְכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל דְּאִיהִי חוּלְקִיָּה
 דְּדוּד דְּאֶקְרִי עָנִי וְאַבְיוֹן פַּד אֲתַדְבָּקַת לְאִינוּן דְּרַגִין
 דְּלַעֲיָלָא דְרַמְיוּזִין בְּא"ח. בְּדִין אִיהִי רַבְתָּא וְעֲלָמָא
 כּוּלִיָּה יִנְיֻק מִינָה וְאִינוּן שְׂדִים דְּאִינוּן (שיר השירים ח')
 כְּמַגְדְּלוֹת אִזְ הִיִּתִי בְּעֵינֵי כְּמוֹצֵאת שְׁלוֹם.

תָּא חַזִּי, הָאִי קָרָא עַל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אֲתַמַּר פַּד
 אִיהִי בְּגֻלוּתָא עִם בְּנֵהָא בֵּין אוֹמִין דְּעֲלָמָא
 אֶקְרִי זַעֲרָא הָדָא הוּא דְכְּתִיב (שם) אַחֲזוּת לָנוּ קַטְנָה

לשון הקודש

חֲלָקוּ שֶׁל דוּד שְׁנִקְרָא (תהלים פ) עָנִי וְאַבְיוֹן,
 כְּשִׁנְדְבָקַת לְאוֹתָן דְּרַגּוֹת שְׁלַמְעֵלָה
 שְׁרַמּוּזוֹת בְּא"ח. אִזְ הִיא גְדוּלָּה וְכַל
 הָעוֹלָם יוֹנֵק מִמֶּנָּה, וְאוֹתָם שְׂדִים שְׁהֵם
 כְּמַגְדְּלוֹת, (שיר ח) אִזְ הִיִּתִי בְּעֵינֵי
 כְּמוֹצֵאת שְׁלוֹם.

בְּא' רָאָה, פְּסוּק זֶה עַל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל
 נִתְבָּאָר. כְּשֶׁהִיא בְּגֻלוּת עִם בְּנֵיהָ בֵּין

הַשְּׂכִינָה בְּצַדִּיק, אִזְ הוּא הַיְחוּד.
 שְׁכַף לְמַדְנּוּ בְּסוּד שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע,
 שְׁצַרִּיף אָדָם לִיְחַד לְאֲדוּנּוּ וְלִקְשָׁר קְשָׁרִי
 הָאֲמוּנָה בְּרַעֲזוֹן הַלֵּב. וְכַשְּׁמַגִּיעַ לְ"אַחַד",
 צַרִּיף לוֹ לְכַוּוֹן בְּא' נִסְתַּרְתַּת עֲתִיקָה וְעַמְקָה
 שֶׁל הַכֹּל, וְח' – שְׁמוּנָה דְּרַגּוֹת עֲלִיוֹנוֹת
 מַחְכְּמָה עֲלִיוֹנָה עַד צַדִּיק. וְד' גְדוּלָּה –
 הַתְּדַבְּקוּת שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שְׁהִיא

וְעַד יִשְׂרָאֵל אֶתְדַבְּרוּ בְּאוֹרֵייתָא וְאַזְלִין בְּאַרְחָ קְשׁוּט
בְּדִין אֶתְמַלְיִיא וְשְׁלוֹם אֶתְחַבֵּר בְּהוּ. אֶתִּיבַת אִיהִי
וְאִמְרַת אֲנִי חוּמָה וְשְׁדֵי פִּמְגְדָּלוֹת.

בְּהַהוּא זְמַנָּא דְאַתְחַבֵּר עִמִּי אֲזִי וְשְׁלוֹ"ם. א' רָזָא
דְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא דְכֻלָּא, ז' שְׁבַע דְרֵגִין
וְשְׁלוֹ"ם דְאַקְרִי צְדִיק פִּינּוּן דְהֵינּוּ דְרֵגִין מִתְחַבְּרִין
בְּדִין אֲזִי הֵייתִי בְּעֵינָיו כְּמוֹצְאֵת שְׁלוֹם. וּמָאן עֵינִין.
אֵינּוּן שְׁבַע דְרֵגִין דְאַקְרוּן עֵינֵי יי, פְּנֵי יי, וּבְדִין
שְׁלָמָא לְעֵלְמָא וְשְׁרִיִיא טִיבוּ דְעֵתִיקָא בְּאַתְרֵי דְדַבְּרֵי
וְנִקְבָּא וּבְגִין כֶּךָ פִּקְד מִשָּׁה בְּאוֹרֵייתָא וְאָמַר (דְּבָרִים
י) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יי אֱלֹהֵינוּ יי אֶחָד. לְקִשְׁרָא כּוּלְהוּ
קְשָׁרִין דְמַהִימְנוּתָא.

תָּא חַזִּי, כָּל הַמְּאָרִיךְ בְּאַחַד מְאָרִיכִין לוֹ יָמָיו

לשון הקודש

בְּעֵינָיו כְּמוֹצְאֵת שְׁלוֹם. וְאִיזָה עֵינִים?
אוֹתָן שְׁבַע דְרֵגוֹת שְׁנִקְרְאוֹת עֵינֵי ה', פְּנֵי
ה', וְאִזֵּי שְׁלוֹם לְעוֹלָם, וְשׁוּרָה הַטּוֹב שֶׁל
הַעֲתִיק בְּמָקוֹם שֶׁל זְכָר וּנְקֵבָה, וְלִכְּנֵי צִוָּה
מִשָּׁה בְּתוֹרָה וְאָמַר (דְּבָרִים יד) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל
ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. לְקִשְׁרָא אֶת כָּל קְשָׁרֵי
הָאֱמוּנָה.

בַּא רְאָה, כָּל הַמְּאָרִיךְ בְּאַחַד, מְאָרִיכִין
לוֹ יָמָיו וְשְׁנוּתָיו. מַה הַטַּעַם? בְּגִלְלָה שְׁהוּא

אֲמוֹת הָעוֹלָם נִקְרְאוֹת קְטַנָּה, זֶהוּ שְׁכַתּוֹב
(ש) אֲחוֹת לָנוּ קְטַנָּה. וּכְשִׁיִּשְׂרָאֵל נִדְבָקִים
בְּתוֹרָה וְהוֹלְכִים בְּדַרְךְ אֱמֶת, אִזֵּי
מִתְמַלְאֵת, וְשְׁלוֹם מִתְחַבֵּר בְּהֵם. מְשִׁיבָה
הִיא וְאוֹמְרַת, אֲנִי חוּמָה וְשְׁדֵי פִּמְגְדָּלוֹת.
בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהַתְּחַבֵּר עִמִּי, אִזֵּי וְשְׁלוֹם.
א' סוּד הַעֲתִיק הַקְּדוּשׁ שֶׁל הַכֹּל. ז' שְׁבַע
דְרֵגוֹת, וְשְׁלוֹם שְׁנִקְרְא צְדִיק. פִּינּוּן
שֶׁהַדְרֵגוֹת הִלְלוּ מִתְחַבְּרוֹת, אִזֵּי הֵייתִי

וּשְׁנוּתָיו. מֵאֵי טַעַמָא בְּגִין דְּאִיהוּ אֶתְר דְּכָל יוֹמִין
 וּשְׁנִין דְּעֵלְמָא בִּיה תְּלִיין בְּרִזָּא דְּאִינוּן דְּרִגִין דְּרִמִּיזִין
 בְּאַחַד וְאִינוּן עֶשְׂרָה וּבְלָהוּ חַד, וְאֶתְעֵרוּ בִּיה חֲבַרְיָא
 וְאָמְרוּ בְדִלְתָּ וְשִׁפּוּר. בְּגִין דְּהָאֵי אֶתְרָא דְּדִלְתָּ הֵיא
 וְלִית לָהּ נְהוּרָא מְדִילִיהָ. וּבְעֵי בָר נֶשׁ לְאַרְכָּא בָּה
 וְלֹאֲמִשְׁכָּא לָהּ בְּרַבָּאן מְאִינוּן שִׁית סְטָרִין שִׁית בְּגִין
 עֲלָאִין עַל יְדֵי דְּצַדִּיק וְאִינוּן שִׁית סְטָרִין רְמִיזִין בַּח'
 בְּרִזָּא דְּתַמְנִיָּא.

שִׁית אֵלִין וְתִרִין לְעֵילָא חֲכָמָה וּבִינָה אַבָּא וְאִמָּא
 לְאוֹסְפָא וְלֹאֲכַלְלָא לְהוּ לְעֵילָא, וְלְמִיתָב לְהוּ
 בְּרַבָּאן מְאֵבָא וְאִמָּא עֲלָאָה. דְּהָא לָּא שְׂרִיָּא טִיבו
 דְּעֶתִיקָא אֶלָּא בְּאַתְר דְּשָׁלִים, בְּאַתְר דְּאַשְׁתַּפַּח דְּכַר
 וְנוֹקְבָא. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב (שִׁיר הַשִּׁירִים ג') צְאִינָה וּרְאִינָה
 בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמַלְךְ שְׁלֹמֹה וְגו' בְּיוֹם חֲתוּנָתוֹ וְגו'. בְּיוֹם

לשון הקודש

בַּח, בְּסוּד שֶׁל שְׁמוֹנָה.
שִׁשִּׁת אֵלֶּה, וּשְׁנַיִם לְמַעְלָה - חֲכָמָה
 וּבִינָה, אֵב וְאֵם - לְהוֹסִיף וּלְהַכְלִיל
 לְמַעְלָה וּלְתַתּ לָהֶם בְּרֻכּוֹת מְאֵב וְאֵם
 הַעֲלִינִים, שְׁתֵּי אֵין שׁוּרָה הַטּוֹב שֶׁל
 הַעֲתִיק אֶלָּא בְּמָקוֹם שְׁלָם, בְּמָקוֹם
 שְׁנַמְצָאִים זְכָר וּנְקֵבָה. זֶהוּ שְׁכַתוֹב (שִׁיר א'
 צְאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמַלְךְ שְׁלֹמֹה
 וְגוֹמֵר. בְּיוֹם חֲתוּנָתוֹ וְגוֹמֵר. בְּיוֹם חֲתוּנָתוֹ

מָקוֹם שֶׁכָּל יְמֵי וּשְׁנוֹת הָעוֹלָם בּוֹ תְּלִינִים
 בְּסוּד אוֹתָם הַדְּרָגוֹת שְׂרַמּוּזוֹת בְּאַחַד,
 וְהֵם עֶשְׂרָה, וּכְלָם אֶחָד. וְהִתְעוֹרְרוּ בּוֹ
 הַחֲבָרִים וְאָמְרוּ, בְּדִלְתָּ וְנִפְּהָ, בְּגִלְל
 שְׁמָקוֹם זֶה שֶׁל דְּלְתָּ הוּא, וְאֵין לָהּ אוֹר
 מְשָׁלָה, וְצָרִיךְ אָדָם לְהַצְרִיךְ בָּהּ
 וּלְמַשְׁךְ לָהּ בְּרֻכּוֹת מְאוֹתָם שִׁשָּׁה
 צְדָדִים, שִׁשָּׁה בְּנִים עֲלִינִים עַל יְדֵי
 הַצְדִּיק, וְאוֹתָם שִׁשָּׁה צְדָדִים רְמוּזִים

חַתוּנָתוֹ דִּיקָא. וְעַל דָּא אָמְרוּ וּבְלִבְדָּא שְׁלֵא יַחְטוּף
 בְּחַיִּית אֵלָא בְּעֵי לְאַמְשָׁכָא בְּרַכָּאן מֵאַתְרַּעְלָא
 דְּכוּלָּא. וְלֵאדָּרְקָא בְּאֵינוּן שְׂוִית בְּנִין. לְבַתָּר לְהֵאֵי בַת
 דְּלִית לָהּ אַחְסָנָא בְּבֵית אֲבוּהָ וְאֵימָא אֵלָא הֵאֵי בְּרָא.
 וּמִכָּאן אֲזִלְיִפְנָא דְּבְרָא יְרִית לְאַבָּא וְלֵאֵימָא וּבְרַתָּא
 לָא, אֵלָא דֵּאִית לָהּ מְזוּנֵי מִן בְּרָא אֵלָא בְּעֵי לְאַרְכָּא
 בְּהֵאֵי דַלְתָּ.

וְתַמָּן אָמְרֵי כִּמָּה בְּעֵי בְּרַ נָשׁ לְאַרְכָּא בַּה.
 כְּשִׁיעוּרָא דִּימְלִיד יְתָה לְעֵילָא וְלִתְתָּא
 וְלֵאֲרַבַּע זְוויין דְּעֵלְמָא, רְזָא דְשִׁית סְטָרִין עֵלְאִין
 דְּכִלְהוּ יִתְחַבְּרוּן עִמָּה וְלָא יִתְפָּרְשׁוּן לְעֵלְמִין. וְכַד בְּרַ
 נָשׁ מֵאַרְיָךְ בְּהֵאֵי כָּל אֵינוּן יוֹמִין וְשָׁנִין עֵלְאִין מוֹסְרִין
 בְּרַכָּאן עַל רִישִׁיהָ וְקִדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא קָרִי לִיהָ (ישעיה
 מ"ט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אֵתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר.

לשון הקודש

לְהֵאֵרִיךְ בַּה, כְּשִׁיעוּר שְׂיִמְלִיד אֹתָהּ
 לְמַעְלָה וּלְמַטָּה וְלֵאֲרַבַּע זְוויית הַעוֹלָם,
 סוּד שֶׁל שְׁשָׁה צְדָדִים עֵלְיוֹנִים שְׁכָלָם
 יִתְחַבְּרוּ עִמָּה וְלֹא יִפְרְדוּ לְעוֹלָמִים,
 וּכְשֶׁאָדָם מֵאַרְיָךְ בְּנָה, כָּל אֹתָם יָמִים
 וְשָׁנִים עֵלְיוֹנִים מוֹשְׁכִים בְּרַכָּה עַל
 רֵאשׁוֹ, וְהַקְדוּשׁ בְּרִידָּהּ הוּא קוֹרָא לוֹ
 (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אֵתָּה יִשְׂרָאֵל
 אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר.

דִּיקָא. וְעַל זֶה אָמְרוּ, וּבְלִבְדָּא שְׁלֵא יַחְטוּף
 בְּחַיִּית, אֵלָא צְרִיךְ לְמַשְׁךְ בְּרַכּוֹת מִמְּקוֹם
 עֵלְיוֹן שֶׁל הַכּל, וְלִהְרִיק בְּאוֹתָם שְׁשָׁה
 בְּנִים. אַחַר כֵּן לְבַת הַזֹּאת שְׂאִין לָהּ
 יָרֵשָׁה בְּבֵית אַבִּיהָ וְאִמָּהּ, אֵלָא רַק הַבֵּן
 הַזֶּה. וּמִכָּאן לְמַדְנֵנו שְׁבֵן יוֹרֵשׁ אֲבִי וְאִם,
 וּבַת לָא, אֵלָא שְׂיֵשׁ לָהּ מְזוּנוֹת מִן הַבֵּן,
 אֵלָא צְרִיךְ לְהֵאֵרִיךְ בְּדַלְתָּ הַזֹּאת.
 וְשֵׁם אֹמְרִים כִּמָּה צְרִיךְ אָדָם

תָּא חַיִּי, כָּלֵלָא דְאֹרִייתָא בְּהַאי קָרָא רְמִיזִין וּכְלָלָא
 דְּכָל אֵינֻן אֲמִירָן דְּאַתְּבְּרִי בְּהוֹן עֲלֵמָא בְּאַחַד
 רְמִיזִין הָדָא הוּא דְכִתְיֵב (אִיבֵב כ"ג) וְהוּא בְּאַחַד וּמִי
 יְשִׁיבֵנוּ וְנִפְשׁוּ אֹתָהּ וַיַּעַשׂ. וּבְהוֹן אֲתְּבְּרִי עֲלֵמָא וְעַל
 דָּא תְּנִינֵן בְּעֵשְׂרָה מְאֻמְרוֹת נְבִרָא הָעוֹלָם וְכוּ'
 וְאִזְקִימְנָא דְכוּלְהוּ עֵשְׂרָה וּכְלָהוּ כְּלִילָן בְּקָרָא קְדַמְאָה
 דְּאֹרִייתָא: (עד כאן מההשמטות)

השלמה מההשמטות (סימן כד)

בְּרֵאשִׁית רְזָא דְחֻכְמָה. פְּרָא. עֲלָאָה סְתִימָא דְלָא
 אֲתִיידָע אֱלֹהִים בִּינָה. אִתְּ כָלֵלָא
 דְּחֻסְדֵּי וּגְבוּרָה. הַשְּׁמַיִם תְּפֻאֲרָתָא וְאִתְּ כָלֵלָא דְנִצְחָה
 וְהוּד. וְאִזְ דְּוָאָתְּ לְאֲכַלְלָא צְדִיק. הָאָרְצִין כָּלֵלָא
 דְּכִנְסַת יִשְׂרָאֵל אֲרִצֵּי חַיִּים וּבְתַר פְּרֻטָּא דְאֹרִייתָא
 בְּרֻזָּא דְאֵינֻן יוֹמִין עֲלָאִין. בְּרֵאשִׁית מְאֻמְרָא הוּא
 לְקַבֵּל דְרֻזָּא דְחֻכְמָה וְאִקְרִי רֵאשִׁית.

לשון הקודש

בְּרֵאשִׁית - סוד החכמה. פְּרָא -
 העליון הנסתר שלא נודע. אֱלֹהִים -
 בינה. אִתְּ - כלל של חסד וגבורה.
 הַשְּׁמַיִם - תְּפֻאֲרָתָא. וְאִתְּ - כְּלָלוֹת שֶׁל
 נִצְחָה וְהוּד. וְאִזְ שֶׁל "וָאָתְּ" - לְהַכְלִיל
 הַצְּדִיק. הָאָרְצִין - כְּלָלוֹת שֶׁל כִּנְסַת
 יִשְׂרָאֵל, אֲרִצֵּי חַיִּים, וְאַחַר כֵּן פְּרֻטָּא שֶׁל
 תּוֹרָה בְּסוּד אֹתָם יָמִים עֲלִינִים.

בַּא רְאָה, כָּלֵל הַתּוֹרָה בְּפִסּוּק הַזֶּה
 רְמִיזִים, וּכְלָל שֶׁל כָּל אוֹתָן הָאֲמִירוֹת
 שֶׁבְּהֵן נְבִרָא הָעוֹלָם רְמִיזִים בְּאַחַד. וְהוּ
 שְׂכֵתִיב (אִיבֵב כג) וְהוּא בְּאַחַד וּמִי יְשִׁיבֵנוּ
 וְנִפְשׁוּ אֹתָהּ וַיַּעַשׂ. וּבְהֵם נְבִרָא הָעוֹלָם.
 וְעַל זֶה שְׁנִינֵן בְּעֵשְׂרָה מְאֻמְרוֹת נְבִרָא
 הָעוֹלָם וְכוּ', וּפְרֻשְׁנֵנוּ שְׂכָלֵם עֵשְׂרָה, וּכְלָם
 כְּלוּלִים בְּפִסּוּק הָרֵאשׁוֹן שֶׁל הַתּוֹרָה.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹזֶר לְקַבֵּל דְּרָגָא דְחַסְדֵּי דְאִתְּהוּ
 לְיַמִּינָא. דְהָא מִתַּפְּנִן נְפִיק נְהוּרָא לְבַלְהוּ
 עֲלִמִין בְּרֻזָּא דִּיּוֹם, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב (תְּהִלִּים נ"ב) חֶסֶד
 אֵל כָּל הַיּוֹם וּלְקַבְּלֵיהּ לְתַתָּא אַבְרָהָם דְאֶחִיד בְּהָא
 חוּלְקָא. וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב הָכָא יוֹם אֶחָד, וְהָכָא (יחזקאל
 לב) אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם וּבִיּוֹה כְּתִיב (ישעיה מ"א) מִי הָעִיר
 מְמוֹרָח בְּרֻזָּא דְאֹזֶר דְנְפִיק מְמוֹרָח.

וְתָא חַזִּי לָא תְשַׁבַּח בְּבַלְהוּ שְׂבָעָה וּפְאִין דְאֶחִידִין
 לְעִילָא בְּרֻזָּא דְשִׁמְהֵתְהוֹן בְּשִׁירוּתָא אֶלְפִי אֶלָּא
 אַבְרָהָם וְאַהֲרֹן דְאֶחִידִין בְּהָא חַסְדֵּי דְהָא כְּתִיב
 מִסְטָרָא דְחַסְדֵּי אֶתּוּ. וְאַף עַל גַּב דְאֶחִיד אַהֲרֹן בְּהוּד,
 בְּחַסְדֵּי נְמִי אֶחִיד וּמִשָּׁה אֶף עַל גַּב דְאֶחִיד בְּנִצְחָה,
 בְּתַפְאֲרַת נְמִי אֶחִיד. לְאַחֲזָאָה דְכוּלָּא חַד וְאַבְרָהָם
 רִישָׁא לְבַלְהוּ וּפְאִין וּמְנִיָּה אֶתְפָּרְשׁוּ לְתַתָּא דְאִתְּהוּ

לשון הקודש

ממוֹרָח, בסוד של אור שיוצא ממוֹרָח.
 וּבָא רָאָה, לא תמצא בכל שבעת
 הצדיקים שאחוזים למעלה בסוד של
 שמונתיהם בתחלה אלף, אלא אברהם
 ואהרן שאחוזים בחסד הזה, שהרי
 כְּתִיב מצד החסד באים. אף על גב
 שאהרן אחוז בהוד, גם בחסד הוא אחוז.
 ומִשָּׁה, אף על גב שאחוז בנצח, גם
 בתפארת אחוז הוא, להראות שהכל

בראשית הוא מאמר, כנגד הדרגה של
 חכמה, ונקרא ראשית.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹזֶר – כנגד הדרגה
 של חסד שהיא לימין, שהרי משם יוצא
 אור לכל העולמות בסוד של יום, והו
 שכתוב (תהלים נב) חסד אל כל היום. וכנגדו
 למִשָּׁה, אברהם שאוחז בחלק הזה, ולכן
 כתוב כאן יום אחד, וכאן – אחד היה
 אברהם, ובו כתוב (ישעיה מא) מי העיר

לִימִינָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאַקְרִי כֹהֵן הַדָּא הוּא
 דְכַתִּיב (תהלים ק"י) אַתָּה כֹהֵן לְעוֹלָם עַל דְּבַרְתִּי מִלְּפִי
 צֶדֶק. וְאַחֲרָן בְּגִין דְּאִיהוּ כֹהֵן אֶחִיד בְּהָאֵי, אֲבָל דְּרַגְא
 דִּילִיָּה הו"ד אִיהוּ:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רַקִּיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מִבְּדִיל
 וְכו' לְקַבֵּל דְּרַגְא דְּגִבּוֹר"ה דְּאֶחִיד תַּמָּן
 וַיִּצְחַק וּלְקַבְּלִיה תַּפְאֶרֶת מִיָּא אֹלִידוֹ אִשָּׁא בְּגִין כֶּךָ
 יְהִי רַקִּיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מִבְּדִיל. וּבְגִין כֶּךָ לְתַתָּא
 אֲבָרְהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק וּבִיּוֹמָא הַהוּא אֶתְבְּרִי גֵיהֶנָם
 דְּנָפִיק מִהַהוּא אִשָּׁא תְּקִיפָא בְּהַהוּא מִחֲלוּקָת וּבְגִין
 כֶּךָ הַהוּא יוֹמָא, יוֹמָא דְּדִינָא:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקּוּן הַמַּיִם לְקַבֵּל דָּא דְּרַגְא
 דְּתַפְאֶרֶת דְּאַקְרִי קוֹ הָאֲמֻצְעִי וּלְקַבְּלִיה

לשון הקודש

תַּפְאֶרֶת. הַמַּיִם הוֹלִידוּ אִשָּׁא, בְּגִלְל כֶּךָ יְהִי
 רַקִּיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מִבְּדִיל, וּבְגִלְל כֶּךָ
 לְמַטָּה (בראשית כה) אֲבָרְהָם הוֹלִיד אֶת
 יִצְחָק, וּבְאוֹתוֹ יוֹם נִבְרָא גֵיהֶנָם, שְׂיֻצָא
 מְאוֹתָה אִשָּׁא מְזֻקָה בְּאוֹתָה מִחֲלוּקָת, וְלָכֵן
 אוֹתוֹ יוֹם הוּא יוֹם הַדִּין.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקּוּן הַמַּיִם – כַּנִּגַּד דְּרַגְת
 תַּפְאֶרֶת שְׂנַקְרָא קוֹ הָאֲמֻצְעִי, וּכְנִגַּד
 יַעֲקֹב שֶׁהוּא שְׁלִישִׁי, וְנוֹטֵל שְׁנֵי חֲלָקִים

אֶחָד. וְאַבְרָהָם רֹאשׁ לְכָל הַצַּדִּיקִים,
 וּמִמֶּנּוּ נִפְרְדוּ לְמַטָּה, שֶׁהוּא לִימִין הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, וְנִקְרָא כֹהֵן, זֶהוּ שְׂכַתוֹב (תהלים
 קי) אַתָּה כֹהֵן לְעוֹלָם עַל דְּבַרְתִּי מִלְּפִי
 צֶדֶק. וְאַחֲרָן אַחֲזוּ בְּזֶה בְּגִלְל שֶׁהוּא כֹהֵן,
 אֲבָל דְּרַגְתוֹ הוּא הוֹד.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רַקִּיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם
 וַיְהִי מִבְּדִיל וְכו' – כַּנִּגַּד הַדְּרָגָה שֶׁל
 גִּבּוֹרָה שְׂשָׁם אַחֲזוּ יִצְחָק, וּכְנִגַּדוֹ

דַּיְעָקֵב דַּאִיְהוּ תְּלִיתָאֵי וְנָטִיל תְּרִין חוּלְקִין בְּהֵתוּא
 דַּאֲשׁ וּמִיָּם (דַּאֲשׁ הַשָּׁמַיִם) מִשָּׁמַיִם וּלְקַבְּלִיהּ יוֹם תְּלִיתָאֵי
 וְעַל דָּא דַּאֲקָרִי יַעֲקֹב (בְּרֵאשִׁית כ"ה) אִישׁ תָּם יוֹשֵׁב
 אֱהָלִים. שְׁלָם בְּכוּלָּא. שְׁלָם בְּחֶסֶד. שְׁלָם בְּדִינָא.
 שְׁלָם בְּמִיָּא שְׁלָם בְּאֲשָׁא. יוֹשֵׁב אֱהָלִים תְּרִין, חֶסֶד
 וּגְבוּרָה וְנָטִיל כְּלָא וְאֲתַעֲבִיד בִּידֵיהּ רַחֲמִין:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תְּדַשָּׂא הָאָרֶץ דְּשָׂא עֵשֶׂב מִזְרִיעַ
 זֶרַע עֵץ פְּרִי וְגו'. דְּרַגָּא דְּצַדִּיק דַּאֲקָרִי עֵץ
 הַחַיִּים וְאִיְהוּ עוֹשֶׂה פְּרִי, דְּהָא לִית בְּכֹלְהוּ דַּיְעֲבִיד
 פְּרִי בָר אִיְהוּ. זֶרְעוּ בּוּ עַל הָאָרֶץ דִּי יֻקָּא. וּלְקַבְּלִיהּ
 לְתַתָּא (בְּרֵאשִׁית מ"ט) בֵּין פּוֹרְתַת יוֹסֵף בֵּין פּוֹרְתַת עֵלִי עֵין.
 וְאֲקָרִי בְּרִית שְׁלָמָא. וּבְגִין כֶּךָ תְּרִי זְמַנֵּי בְּהַאי יוֹמָא
 כִּי טוֹב, חֶד לְקַבְּל דְּרַגָּא דְּתַפְאָרַת וְחֶד לְקַבְּל דְּרַגָּא
 דְּצַדִּיק דַּאִיְהוּ יוֹמָא דְּשִׁבְתָּא דְּלַעִילָא וְעֵבִידְתָּא

לשון הקודש

מזריע זרע עץ פרי וגומר. הדרגה של
 צדיק שנקרא עץ החיים, והוא עושה
 פרי, שהרי אין בכלם שייעשה פרי פרט
 לו. זרעו בו על הארץ, דוקא, וכנגדו
 למטה (שם מט) בן פרת יוסף בן פרת עלי
 עין, ונקרא ברית שלום. ולכן פעמים
 ביום הזה כי טוב, אחד כנגד דרגת
 תפארת, ואחד כנגד דרגת צדיק, שהוא

באותו של אש ומים ושל אש השמים
 משמים, וכנגדו יום שלישי, ועל זה
 נקרא יעקב (שם) איש תם יושב אהלים.
 שלם בכל. שלם בחסד. שלם בדין.
 שלם במים. שלם באש. יושב אהלים -
 שנים, חסד וגבורה, ונטל הכל, ונעשה
 בידיו רחמים.

ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב